

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Column: jongerenparticipatie in coronatijd

Dijkstra, H.

Citation

Dijkstra, H. (2020). Column: jongerenparticipatie in coronatijd. *Bestuurskundige Berichten*, 35(2), 11-12. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3212607>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3212607>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

te snel wordt versoepeld of het niet zorgvuldig gebeurt, is de ramp misschien niet te overzien. Hoe met deze uitdaging om te gaan? Eén ding weten we zeker: deze transitie kan niet vanuit Den Haag met de gebruikelijke protocolleringsdrift worden vormgegeven. Dit is in belangrijke mate een lokale exercitie. Maatwerk is nu eens geen cliché. Dit roept de vraag op hoe nationale beleidsmakers maatwerk kunnen leveren (zeker als belangrijke informatie niet voorhanden is).

Hier kunnen we iets leren van de vele beleids- en implementatiestudies die de Bestuurskunde over de jaren heen heeft geproduceerd. Volgens de literatuur kan deze uitdaging het best als een experiment worden aangevlogen. Dat betekent verschillende dingen proberen, voortbouwend op de smalle kennisbasis die beschikbaar is. Differentiatie tussen wijken, steden en regionale gebieden is prima. Feedback is cruciaal (zo snel mogelijk ontdekken wat de gevolgen zijn – medisch, economisch, sociaal – van de verschillende initiatieven). Wetenschappers kunnen helpen dergelijke beleidsexperimenten in goede banen te leiden. Het lokale gezag bewaakt de grenzen en legt uit (aan burgers, ondernemers maar ook aan micromanagende beleidsmakers in Den Haag).

Deze transitiefase van crisis naar een ‘nieuw normaal’ vraagt misschien wel om een bijzondere vorm van leiderschap: creatief, bezorgd, gedurfd, verbindend –maar niet directief, sturend op dit of dat principe. Als dit goed wordt vormgegeven, kan Den Haag worden bevrijd van een verantwoordelijkheid die daar niet thuishoort. Het positioneert het lokaal bestuur als de vormgever van een post-crisis samenleving. Dit roept de vraag op of het lokaal bestuur klaar is om die rol in te vullen.

Het zijn allemaal vragen die bij uitstek in het domein van de Bestuurskunde thuis horen. De Bestuurskunde verenigt kennisdomeinen en theoretische perspectieven die buitengewoon nuttig zijn voor al die bestuurders die hun weg proberen te vinden tijdens deze crisis. En de volgende crises liggen op de loer. Het is daarom hoog tijd dat bestuurskundigen hun rol pakken. De vraag is of bestuurskundigen daar klaar voor zijn.

Verder lezen over crisismanagement:

Arjen Boin, Paul 't Hart, Eric Stern & Bengt Sundelius (2016). *The Politics of Crisis Management*. Cambridge University Press.

Arjen Boin, Christopher Brown & James Richardson (2019). *Managing Hurricane Katrina*. Louisiana State University Press.

Column: jongerenparticipatie in coronatijd

Haije Dijkstra

De afgelopen maanden scoorden de persconferenties over het coronavirus van minister-president Rutte soms hogere kijkcijfers dan eenvoudig volksvertier voor het proletariaat, zoals *Temptation Island*. Naast een hamsterende doventolk en de schoenen van minister De Jonge gebeurde er op 19 mei 2020 iets opvallends: premier Rutte riep een jongerenrevolutie uit. Jongeren zouden zelf op zoek moeten gaan naar oplossingen en ideeën voor de gevolgen van het coronavirus. “*Begin de revolutie van onderaf*” gaf de minister-president daarbij aan.

Een door het establishment opgezette revolutie is niet alleen een *contradictio in terminis*, maar is ook een beetje gênant. Het roept toch de vraag op waarom de revolutie niet bottom-up, vanuit de jongeren zelf, is ontstaan. Voor mij persoonlijk leidde de uitspraak van Rutte tot een existentiële quarterlifecrisis. Aan het einde van een universitaire bachelor vraag ik me af: ben ik eigenlijk nog wel een jongere? Om maar met een academisch cliché in huis te vallen: het begrip ‘jongere’ is een ambiguo concept. Volgens de Van Dale betreft het een persoon tussen de zestien en dertig jaar. Het CBS definieert jongeren als personen tot 25 jaar. Dat betekent dat zo’n 4,9 miljoen mensen van dit land bestempeld kunnen worden als jongere.

Enkele jeugdige revolutionairen kregen een de dag na de uitspraken van Rutte een podium in de dagelijkse talkshow van Margriet van der Linden. Van der Linden begon het item met de discutabele uitspraak: “jongeren worden onevenredig hard geraakt door de coronacrisis”. Hoewel het coronavirus op de gehele samenleving een impact heeft, kan er duidelijk onderscheid gemaakt worden tussen verschillende groepen. Jongeren lopen weinig tot geen risico op gezondheidsklachten en onder de achttien hoeven zij onderling geen afstand te houden. Uiteindelijk zijn het juist ouderen in verzorgingstehuizen die onevenredig hard worden getroffen.

Aan tafel bij Margriet van der Linden zaten diverse jongeren, maar ook ‘generatie-expert’ Talitha Muusse, geboren in 1991. Als 29-jarige zou ze onder de definitie van het CBS niet onder de groep van bijna vijf miljoen jongeren vallen en is het niet haar revolutie. Het is dan ook onduidelijk voor welke generatie zij opkomt. Verschillende jongeren krijgen een podium voor het pitchen van ideeën. Één van de ideeën is een basisbeurs. Ondanks dat er uit recent onderzoek bleek dat invoering van het leenstelsel niet heeft gezorgd voor extra barrières om te gaan studeren, werd een herinvoering van deze basisbeurs voor studenten al snel genoemd. Het is echter een farce dat alle jongeren deze afschaffing steunen: zo is de jongerenorganisatie van de VVD is nog altijd voorstander van het leenstelsel.

Dit voorbeeld is een structureel probleem van de jongerenlobby: de vijf miljoen jongeren van Nederland zijn geen uniforme groep met gelijke belangen of dezelfde mening. Om echt te weten wat jongeren (boven de achttien jaar) willen, bestaat er ook al een mooi instituut: een parlement. Door middel van een eenvoudige procedure, die ook wel stemmen wordt genoemd, kunnen jongeren zo structureel meer inspraak krijgen. Toch blijkt dat voor veel jongeren te veel moeite: bij de Provinciale Statenverkiezingen van 2019 was de opkomst onder ouderen het hoogst en onder jongeren het laagst. Op 17 maart 2021 mag er weer gestemd worden voor de Tweede Kamer. Dan kan er geoordeeld worden of de jongeren daadwerkelijk zo veel zin hebben in radicale verandering.

Actieplan, versnellingstafel en samenwerkingsprogramma

Over paradoxale taalclichés binnen de overheid

Lennart Huurman

*Adjunct-uitgever Publiek Denken en oud-bestuurslid B.I.L.
(2013-2014)*

Er zijn een hoop clichés over de overheid. Zij zou traag zijn, bureaucratie ontaardt in bureaucratisme en ambtenaren zijn werkschuw en communiceren in onnavolgbaar jargon. Deze sneren komen op ons bestuurskundigen veelal gemakzuchtig en goedkoop over en ontstijgen dan ook zelden het niveau van de borrelpraat. Werkwijzen, processen en routines die bijdragen aan het ontstaan van deze clichés leren wij begrijpen en verklaren vanuit principes als zorgvuldigheid, zekerheid en rechtmatigheid, alsmede het bieden van een noodzakelijk tegenwicht tegen de grilligheid van de politieke besluitvorming. De overheid doet er voor de eigen betrouwbaarheid

goed aan door hier trots en uitgesproken aan vast te houden. Pogingen om hier radicaal mee te breken lopen immers nog wel eens uit op fiasco's. Zo probeerde het Openbaar Ministerie ooit rond de jaarwisseling de hypotheek-binnen-een-week-mentaliteit uit met het supersnelrecht. Deze vorm van rechtspraak bleek echter slechts toepasbaar op een gering aantal zaken (voornamelijk winkeldiefstal of ander kattenkwaad) en was op sommige vlakken strijdig met het EVRM¹.

De achtergrond van het voorbeeld van supersnelrecht is evident: politici van rechtse signatuur prediken law and order voor de bühne, weten heus wel dat het